

критично важливою. Навчання промтингу у школі готує здобувачів до викликів майбутнього.

**Промтинг** — це не просто модна тенденція, а потужна методологічна основа, яка, при правильному та вдумливому використанні, може трансформувати освітній процес, роблячи його більш інтерактивним, ефективним та орієнтованим на розвиток особистості кожного здобувача.

#### Список використаних джерел:

1. Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1556-р «Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.05.2025).
2. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/12/10/Osvita-4.0.ukrayinskyu.svitanok.pdf> (дата звернення: 05.06.2025).
3. ISO/IEC TR 24028:2020(en) Information technology — Artificial intelligence — Overview of trustworthiness in artificial intelligence URL: <https://www.iso.org/standard/77608.html> (дата звернення: 20.05.2025).
4. Штучний інтелект. Як він вплине на освіту. URL: <https://nus.org.ua/articles/shtuchnyj-intelekt-yak-vin-vplyne-na-osvitu/> (дата звернення: 05.06.2025).

## 3.2. ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ

### ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

**Жанна ФЕДІРКО,**

*завідувач кафедри теорії і методики середньої освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук*

*Вище мистецтво, яким володіє вчитель, — це вміння пробудити радість від творчого вираження і отримання знань.*

*А Ейнштейн*

У Новій українській школі вчителі географії відіграють важливу роль у формуванні компетентностей учнів, зокрема таких як екологічна грамотність, критичне мислення та глобальна свідомість.

Ти ніколи не перепливеш океан, якщо будеш боятися втратити берег з уваги.  
*Х. Колумб*

Розглянемо досвід Романової Майї Миколаївни, учителя географії комунального закладу «Ліцей» Європейська освіта» Кропивницької міської ради», яка використовує цифрові інструменти у процесі навчання включно з сучасними науковими досягненнями з географії, адаптує навчальні програми до потреб учнів, застосовує новітні технології. Також вона формує у дітей навички комунікації, співпраці, вирішення проблем, інформаційної

грамотності та соціальної відповідальності. Заохочує учнів до дослідницької та проєктної роботи, що допомагає їм краще зрозуміти географічні явища, проблеми, розуміння усвідомленого ставлення до ресурсів планети та питань захисту довкілля.

**Змішане навчання** на уроках географії є сучасним підходом, що поєднує традиційні методи викладання в класі з елементами дистанційного навчання та самостійної роботи учнів за допомогою цифрових технологій. Це сприяє підвищенню інтересу до предмета та дозволяє гнучко адаптувати процес навчання до індивідуальних потреб учнів. <https://1drv.ms/p/c/ef203548ceffa335/EXSBXmebl-xOrYTdHomwu3IBhNFq-MNGNuqT2GaeU2qULA?e=yEX3a7>

Змішане навчання є не особливим «методом» навчання, а є парасолькою для широкого спектру навчальних методів, які включають технології.  
*М. Романова*

Під час змішаного навчання учні в комунальному закладі «Ліцей» Європейська освіта» Кропивницької міської ради» працюють із відео, презентаціями, інтерактивними картами або онлайн-тестами. Використання Wizer.me, Edpuzzle, Classtime, Wordwall, Canva, Thinglink, Jamboard, Prezi, Classroomscreen, Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Google Earth, ArcGIS або інших платформ для вивчення географічних даних та аналізу інформації про різні регіони світу дозволяє надавати матеріали для самостійного вивчення, завдання, тести, та плідно організувати взаємодію між учнями та вчителем. Учні можуть працювати над довгостроковими проєктами, використовуючи цифрові джерела для досліджень (наприклад, аналіз кліматичних змін у певному регіоні або дослідження екосистем), а результати презентувати в класі.

**Онлайн-вікторини та тести** на платформах Quizizz, Kahoot, Quizlet або Google Forms дозволяють вчителю швидко перевіряти знання учнів та підвищувати їхню мотивацію через ігрові елементи навчання.

Існує багато моделей змішаного навчання, але для себе Майя Миколаївна обрала поєднання двох моделей «**Face – to – Face**» та «**Rotation**». Наприклад, для учнів передбачено 2 заняття на тиждень, одне з яких проходить безпосередньо у класі з учителем, інше заняття проходить дистанційно в навчальному електронному середовищі в Classroom, або на сайті [romanova.in.ua](https://romanova.in.ua). Переваги змішаного навчання на уроках географії: кожен учень може працювати у своєму темпі, зважаючи на рівень підготовки та зацікавленість у конкретних темах; учні навчаються планувати свій час, ставити завдання та відповідально ставитись до самостійної роботи; поєднання традиційних методів викладання з інтерактивними технологіями роблять уроки більш захоплюючими та активними; учні можуть виконувати дослідницькі та проєктні роботи самостійно або в групах, використовуючи онлайн-ресурси <https://romanova.in.ua/uroky-blended-learning/>. У контексті Нової української школи формувальне оцінювання

допомагає вчителям активно залучати учнів до навчального процесу та робити його більш персоналізованим, спрямоване на надання зворотного зв'язку учням та допомогу їм у покращенні результатів, а не лише на підсумкову оцінку знань.

Формувальне оцінювання – оцінювання для розвитку.

### **Формувальне оцінювання на уроках географії Майї**

Миколаївни є важливим інструментом для відстеження та підтримки прогресу учнів у процесі навчання, оцінювання не акцентується на кінцевій оцінці, а спрямоване на розвиток навичок і розуміння учнями теми.

[https://1drv.ms/p/c/ef203548ceffa335/EZKZ\\_qjgHMFHr-kQhQR\\_GN4Bj\\_t4NzoEwGEkdtbYlbAFqA?e=hcZY6X](https://1drv.ms/p/c/ef203548ceffa335/EZKZ_qjgHMFHr-kQhQR_GN4Bj_t4NzoEwGEkdtbYlbAFqA?e=hcZY6X)

Учні отримують можливість виправляти свої помилки і вдосконалювати знання. Вона регулярно надає учням відгуки щодо їхніх досягнень, пояснюючи, що було зроблено добре, а що потребує покращення.

Найцікавіші прийоми (техніки, методи) формувального оцінювання, які використовує:

1. Спостереження.
2. Таблиця 3XB.
3. SCRUM – дошка.
4. Рефлексивна мішень.

Учні можуть брати участь у самооцінюванні або взаємооцінюванні, що розвиває їх критичне мислення і навички рефлексії. Використовує методи формувального оцінювання на уроках географії:

для оцінювання різних аспектів роботи учня, наприклад, при виконанні проектних робіт або аналізі карт, розробляє чіткі критерії, які дозволять учням зрозуміти, що саме від них очікується;

учні можуть вести щоденники або рефлексивні записи, де описують свої досягнення, труднощі та власні кроки для покращення знань;

після виконання завдань учні обговорюють роботи одне одного та оцінюють власні результати, використовуючи критерії оцінювання;

при вивченні таких тем, як глобалізація, екологічні проблеми або зміни клімату, організовує дискусії або дебати, що допомагає розвивати критичне мислення та формувати вміння аргументувати свою думку;

для оцінки розуміння зв'язків між різними географічними явищами учні користуються своїми ментальними картами, що візуалізують їхнє розуміння матеріалу;

короткі тести, вікторини або опитування на кожному етапі вивчення теми допомагають виявити, наскільки учні засвоїли матеріал і на які аспекти слід звернути більше уваги;

довгострокові проекти на тему дослідження географічних процесів чи явищ дозволяють учням застосовувати свої знання на практиці.

Приклад застосування формувального оцінювання:  
<https://romanova.in.ua/formuvalne-otsiniuvannia-otsiniuvannia-dlia-rozvytku/>

Романова Майя велику увагу приділяє підготовці учнів до національного мультипредметного тесту (географія є важливим етапом для учнів, які планують скласти цей іспит для вступу до вищих навчальних закладів.

Учитель здійснює комплексний підхід, який включає теоретичне повторення, відпрацювання тестових навичок, роботу з картами, а також використання сучасних технологій та інтерактивних методів навчання.  
<https://romanova.in.ua/pidhotovka-do-zno/>

Основні етапи вбачає в підготовці до занять. Це відображається у : систематичному повторенні навчального матеріалу, відпрацюванні навичок роботи з тестовими завданнями та розвитку практичних навичок; повторенні теоретичного матеріалу, акценті на важливих темах, практиці читання карт, інтерактивних карти; роботі з картографічними матеріалами (практика читання карт); відпрацюванні тестових завдань (регулярні тести, аналіз помилок, тренування часу, індивідуальному підході); виявленні слабких місць, мотивації та підтримці; використанні сучасних ресурсів (онлайн-ресурси, мобільні додатки); інтерактивних іграх та вікторинах (ігровий підхід).

*Немає в світі  
нічого  
прекраснішого,  
ніж пізнавати  
нове, вчитися,  
читати та  
запам'ятовувати  
на все життя*

Із 2014 року Романова Майя Миколаївна є лектором на курсах підвищення кваліфікації вчителів географії та обласних заходах, що проводяться комунальним закладом «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

<https://romanova.in.ua/main/>

<https://photos.app.goo.gl/ifCFE3KLqNoxnokk7>

Також, вона є постійним членом журі обласного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Географія» та обласного етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії; ведучою обласного турніру «Юні географи». Систематично проводить педагогічні практики для вчителів міста та області.

<https://photos.app.goo.gl/FYYW2JnJLCH4T4FJA>

Майя Миколаївна поєднує знання предмета з інноваційними підходами до навчання та орієнтується на вихованні активних і свідомих майбутніх випускників Нової української школи.